

Bruxelles, 21. svibnja 2024.
(OR. en)

10119/24

HYBRID 81
DISINFO 76
AG 101
PE 136
CYBER 168
JAI 834
RELEX 686
JAIEX 35
CFSP/PESC 768
PROCIV 38
IPCR 36
COPS 282

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća Vijeća o demokratskoj otpornosti: zaštita izbornih procesa od inozemnog upletanja

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o demokratskoj otpornosti: zaštita izbornih procesa od inozemnog upletanja, koje je Vijeće odobrilo na 4025. sastanku održanom 21. svibnja 2024.

Zaključci Vijeća Vijeća o demokratskoj otpornosti: zaštita izbornih procesa od inozemnog upletanja

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

1. NAGLAŠAVA temeljnu ulogu građana u demokraciji i ISTIČE da su zaštita slobodnih i poštenih izbora od bilo kakvog inozemnog upletanja državnih ili nedržavnih aktera, među ostalim u informacijskom području, kao i transparentnost izbora, ključni za demokracije. Naše demokracije, izgrađene na slobodnim i dobro utemeljenim političkim odlukama, moraju biti zaštićene od svih oblika inozemnog upletanja. Demokratska otpornost mora se ojačati izgradnjom povjerenja i mora se zasnivati na temeljnim pravima i demokratskim vrijednostima koje zagovara Europska unija. U 2024. u cijelom svijetu glasovat će milijarde građana, među ostalim na izborima za Europski parlament, te će stoga demokratska otpornost i dalje biti u središtu rada Vijeća;
2. ISTIČE činjenicu da se sigurnosno okružje u Europi posljednjih godina znatno promijenilo zbog ruskog pripojenja Krima i agresivnog rata protiv Ukrajine koji je uslijedio. Sve intenzivnije geopolitičko natjecanje te međunarodni i regionalni sukobi, što uključuje i aktualan sukob na Bliskom istoku, pogoršavaju tu situaciju. Nadalje, instrumentalizacija tih sukoba dodatno povećava izazove s kojima se suočavaju naše demokracije, što može dovesti do pogoršanja društvenih napetosti, polarizacije, radikalizacije i smanjenja povjerenja u institucije i izbore; POTVRĐUJE da državni i nedržavni akteri sve više upotrebljavaju hibridne taktike, što predstavlja sve veću prijetnju sigurnosti EU-a, njegovih država članica i njegovih partnera;

3. PREPOZNAJE vrijednost bliske suradnje u EU-u na zaštiti slobodnih i poštenih izbora u Europskoj uniji i POZIVA visokog predstavnika i Komisiju da zajedno s državama članicama brzo i sveobuhvatno iskoriste sve uspostavljene mehanizme, mreže i alate kako bi se osigurala takva suradnja i podupro integritet demokratskih procesa, uključujući izbore, zaštićene od svih vrsta inozemnog upletanja, a da se pritom ne ometa otvorena demokratska rasprava; U tu svrhu ISTIČE važnost učinkovite i djelotvorne upotrebe europske mreže za suradnju u području izbora i sustava brzog uzbunjivanja, kao i oslanjanja na doprinos Europskog opservatorija za digitalne medije i njegove Radne skupine za izbore za Europski parlament 2024.;
4. PREPOZNAJE da su zlonamjerne kibernetičke aktivnosti često ključan element hibridnih kampanja i ISTIČE potrebu za daljnjim jačanjem kibernetičke sigurnosti i otpornosti na nacionalnoj razini i razini EU-a, kao i važnost međunarodne suradnje i solidarnosti u tom pogledu; POZIVA države članice te institucije, tijela i agencije EU-a da poduzmu odgovarajuće i razmjerne tehničke i organizacijske mjere u svrhu kontinuiranog sprečavanja, obeshrabrivanja i odvrćanja od zlonamjernih kibernetičkih aktivnosti protiv nacionalnih demokratskih procesa i demokratskih procesa EU-a te u svrhu odgovaranja na njih;

5. POTVRĐUJE da postoje strani državni i nedržavni akteri koji se ne ustručavaju upotrijebiti nove i disruptivne tehnologije, kao što je umjetna inteligencija, kako bi povećali učinkovitost hibridnih kampanja usmjerenih na upletanje u demokratske procese. Tehnologije umjetne inteligencije mogle bi povećati brzinu i opseg operacija utjecaja i omogućiti stvaranje lažnog sadržaja kojim bi se mogle povećati postojeće prijetnje, kao što je ciljanje političkih kandidata i obmanjivanje građana iskrivljavanjem informacija i stvarnosti; Istodobno NAGLAŠAVA brojne mogućnosti koje bi nove tehnologije mogle pružiti u svrhu učinkovitog odgovora EU-a i njegovih država članica, tehnoloških poduzeća i civilnoga društva na takve izazove te u tom pogledu POZDRAVLJA, među ostalim, rad na Aktu o umjetnoj inteligenciji te napredak u pristupu digitalnim tehnologijama koji se temelji na ljudskim pravima; POZIVA visokog predstavnika, Komisiju i države članice da i dalje poštuju, štite i promiču ljudska prava, demokratske procese i vladavinu prava na internetu jednako kao što to činimo izvan njega, posebno poticanjem digitalne pismenosti te unapređivanjem pristupa digitalnim tehnologijama koji je usmjeren na čovjeka i temelji se na ljudskim pravima, kao što je umjetna inteligencija¹;
6. u kontekstu širih napora za jačanje naše otpornosti i kapaciteta za odgovor na hibridne kampanje, uključujući inozemno upletanje i manipuliranje informacijama, PODSJEĆA na ciljeve utvrđene u Strateškom kompasu za sigurnost i obranu, koji je Europsko vijeće potvrdilo 25. ožujka 2022.² U tom pogledu PRIMA NA ZNANJE relevantna posebna djelovanja koja su poduzeta:
- uspostavu **EU-ova paketa instrumenata protiv hibridnih prijetnji**, kako je navedeno u Zaključcima Vijeća od 21. lipnja 2022. o okviru za koordinirani odgovor EU-a na hibridne kampanje³, koji objedinjuje postojeće i potencijalne nove instrumente i pruža okvir za koordinirani odgovor na hibridne kampanje koje utječu na EU i njegove države članice i partnere. Obuhvaća preventivne mjere i mjere suradnje, stabilnosti, ograničavanja i oporavka te jačanje solidarnosti i uzajamne pomoći,
 - uspostavu paketa instrumenata za borbu protiv inozemne manipulacije informacijama i upletanja („paket instrumenata FIMI”),

¹ 11088/23.

² EUCO 1/22.

³ 10016/22.

- jačanje **paketa instrumenata za kiberdiplomaciju**, čiji je cilj brz i odlučan odgovor na kibernetičke prijetnje i napade te koji bi mogao doprinijeti odgovoru EU-a na hibridne kampanje, u skladu s vlastitim pravilima i postupcima;

NAPOMINJE da ti paketi instrumenata znatno doprinose mnogo opsežnijem pristupu osiguravanjem koordiniranih odgovora na hibridne kampanje, kibernetičke napade i aktivnosti inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama usmjerene protiv EU-a, njegovih država članica i partnera, čime se jača opća otpornost; NAGLAŠAVA važnost maksimalnog iskorištavanja postojećih alata i mjera na razini EU-a, kao što su Akt o digitalnim uslugama, poboljšani Kodeks dobre prakse u suzbijanju dezinformacija, Direktiva o otpornosti kritičnih subjekata⁴, Direktiva o mrežnoj i informacijskoj sigurnosti (NIS 2)⁵ i nedavno donesena Uredba o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju. Osim dopunjavanja, prema potrebi, postojećih režima sankcija, paketi instrumenata uključuju i mogućnost razmatranja novih mjera ograničavanja za odgovor na hibridne aktivnosti i inozemno upletanje i manipuliranje informacijama;

7. Vijeće ujedno ISTIČE napredak koji se ostvaruje u uspostavi **timova za brzi odgovor na hibridne prijetnje** i POZIVA visokog predstavnika i Komisiju da brzo započnu s uspostavom takvih timova, NAGLAŠAVAJUĆI da bi timovi za brzi odgovor na hibridne prijetnje trebali služiti kao jedan od ključnih instrumenata EU-ova paketa instrumenata protiv hibridnih prijetnji za potporu državama članicama EU-a i partnerskim zemljama u suzbijanju hibridnih prijetnji;

⁴ Direktiva (EU) 2022/2557 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o otpornosti kritičnih subjekata i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2008/114/EZ, SL L 333, 27.12.2022.

⁵ Direktiva (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2), SL L 333, 27.12.2022.

8. POZIVA na bolju informiranost o stanju prije, tijekom i nakon izbora za Europski parlament u pogledu pokušaja upletanja stranih državnih i nedržavnih aktera u demokratski proces u EU-u; NAGLAŠAVA središnju ulogu Jedinice za otkrivanje hibridnih prijetnji u okviru EU INTCEN-a, uz potporu Obavještajne uprave EUMS-a u okviru Službe EU-a za jedinstvenu obavještajnu analizu (SIAC) kao središnjeg tijela koje pruža obavještajne procjene hibridnih prijetnji koje se prvenstveno temelje na obavještajnim doprinosima država članica, kao i informiranosti o stanju, analizirajući informacije iz svih izvora, na temelju informacija iz otvorenih izvora i klasificiranih informacija različitih dionika iz ESVD-a, Komisije i država članica; PONAVLJA da je potrebno poboljšati otkrivanje, analizu i predviđanje putem Jedinice za otkrivanje hibridnih prijetnji u okviru SIAC-a;
9. POTVRĐUJE da je Akt o digitalnim uslugama prvi provedbeni instrument koji može učinkovito doprinijeti ublažavanju sistemskih rizika povezanih sa širenjem dezinformacija na internetu i zaštiti integriteta izbornih procesa od svih oblika inozemnog upletanja; POTVRĐUJE da poboljšani Kodeks dobre prakse u suzbijanju dezinformacija i njegova raznolika baza potpisnika pružaju važan forum za rješavanje pitanja povezanih s dezinformacijama na internetu tijekom izbornog razdoblja i raspravu o tim pitanjima; ISTIČE zajedničku odgovornost tehnološke industrije, vlada i drugih dionika za očuvanje slobode izražavanja i otvorenog demokratskog diskursa u digitalnom prostoru;
10. POZIVA Komisiju da nastavi svoj rad s internetskim platformama u okviru poboljšanog Kodeksa dobre prakse u suzbijanju dezinformacija i Akta o digitalnim uslugama te da na najbolji mogući način iskoristi Europski akt o slobodi medija i novu uredbu o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju, naglašavajući potrebu za učinkovitim angažmanom na temelju provedbe dogovorenih obveza, aktivnijom suradnjom s manjim internetskim platformama, kontinuiranom suradnjom sa širom zajednicom dionika, prije svega civilnim društvom, provjeravateljima činjenica i akademskom zajednicom, kao i za razmjenom informacija s državama članicama EU-a;

11. NAGLAŠAVA važnost podupiranja sudjelovanja građana u demokratskom životu, bez ikakvih oblika inozemnog upletanja. ISTIČE važnost poticanja digitalne i medijske pismenosti među građanima, ključnu ulogu slobodnih, neovisnih i pluralističkih medija, potrebu za osiguravanjem bliske suradnje s civilnim društvom i akademskom zajednicom jačanjem uloge provjeravatelja činjenica i daljnjim osiguravanjem odgovarajuće razine odgovornosti, osjećaja odgovornosti i transparentnosti internetskih platformi;
12. POZIVA Komisiju i države članice da brzo provedu djelovanja i prioritete najavljene u izvješćima o građanstvu EU-a za 2020. i 2023.⁶ s ciljem jačanja demokratskog sudjelovanja, osnaživanja građana i poticanja uključivanja građana u Europsku uniju, posebno uključivanjem nedovoljno zastupljenih kategorija glasača;
13. ISTIČE važnost rada Odjela ESVD-a za stratešku komunikaciju (ESVD StratCom) i njegovih radnih skupina, posebno radne skupine East StratCom sa svojim vodećim projektom EUvsDisinfo, kao i radne skupine za zapadni Balkan, radne skupine za jug i novoosnovane radne skupine StratCom za supsaharsku Afriku, za doprinos učinkovitoj komunikaciji utemeljenoj na činjenicama, suzbijanju dezinformacija, strateškoj komunikaciji o vanjskom djelovanju EU-a i jačanju cjelokupnog medijskog okružja i civilnog društva u odgovarajućim regijama, među ostalim prije, tijekom i nakon izbora; ISTIČE važnost borbe protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama, što uključuje dezinformacije na različitim jezicima i sa širokim geografskim opsegom;

⁶ Izvješća Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Izvješće o građanstvu EU-a za 2020. – Jačanje položaja građana i zaštita njihovih prava, COM(2020) 730 final, i Izvješće o napretku prema uspostavljanju građanstva EU-a u praksi u razdoblju 2020. – 2023., COM(2023) 931 final.

14. PRIMA NA ZNANJE paket za obranu demokracije koji je Komisija predstavila u prosincu 2023. i koji se temelji na Akcijskom planu za europsku demokraciju donesenom 2020.; PRIMA NA ZNANJE Prijedlog direktive o transparentnosti zastupanja interesa u ime trećih zemalja⁷, čiji je cilj poboljšati zahtjeve u pogledu transparentnosti radi suzbijanja inozemnog upletanja u demokratski prostor Unije, i Preporuku o uključivim i otpornim izbornim postupcima u Uniji⁸, kojom se predviđaju konkretne mjere za države članice i političke aktere, uključujući stranke i zaklade, kako bi se izborni procesi zaštitili od svih oblika inozemnog upletanja;
15. NAGLAŠAVA važnost vježbi u kojima se kombiniraju različiti elementi, kao što su inozemno upletanje i manipuliranje informacijama, zlonamjerne kibernetičke aktivnosti i prijetnje kritičnoj infrastrukturi, jer su hibridne kampanje i prijetnje s kojima se suočavamo sve češće višedimenzionalne i međusektorske; PODSJEĆA na vrijednost nacionalnih partnera i partnera EU-a koji sudjeluju u vježbama kao što su one u području demokratske otpornosti, koje pružaju pregled svih postojećih dostupnih alata za jačanje naše demokratske otpornosti u kontekstu izbora. Ako i kada to bude moguće, takve bi se vježbe mogle provoditi na temelju pristupa na razini cijelog društva i pristupa na razini svih dijelova vlade te bi se na najbolji način mogle iskoristiti sve postojeće strukture i subjekti, kao što su sustav brzog uzbunjivanja, Europska mreža organizacija za vezu za kiberkrize (EU-CyCLONe), Skupina za suradnju u području mrežnih i informacijskih sustava, europska mreža za suradnju u području izbora, Europski centar izvrsnosti za suzbijanje hibridnih prijetnji i privatni sektor, uzimajući u obzir njihovu važnu ulogu u učinkovitom odgovoru. To bi se trebalo temeljiti na dosadašnjem radu u okviru poboljšanog Kodeksa dobre prakse u suzbijanju dezinformacija i Europskog opservatorija za digitalne medije;

⁷ Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju usklađenih zahtjeva na unutarnjem tržištu u pogledu transparentnosti zastupanja interesa u ime trećih zemalja i o izmjeni Direktive (EU) 2019/1937, COM (2023) 637 final.

⁸ Preporuka Komisije (EU) 2023/2829 od 12. prosinca 2023. o uključivim i otpornim izbornim postupcima u Uniji i poticanju europskog karaktera i učinkovite provedbe izbora za Europski parlament, SL L, 2023/2829, 20.12.2023.

16. POZIVA visokog predstavnika i Komisiju da zajedno s državama članicama temeljito analiziraju pouke koje treba izvući iz izbora za Europski parlament 2024., da Vijeću predstave sveobuhvatne povratne informacije o učinkovitosti relevantnih mehanizama, mreža, alata i mjera te da izvijeste o svim pitanjima i nedostacima utvrđenima u dostupnim alatima kako bi ih se moglo ispraviti.
-